

אוניברסיטת בר-אילן
המחלקה למדע המדינה

מבוא למינהל צבורי ומדיניות צבורית (71-114-01)
קורס חובה – שנתי (2 ש"ש) לתואר ב.א. שנה"ל תשס"ז
שם המרצה: ד"ר גיל בן בצלאל

שעת קבלה: יום ב' 1530 – 1630

חדר מס': 2.53

טל': 5318872

דוא"ל: gilben@mail.biu.ac.il

מטרת הקורס

להקנות לסטודנט/ית רקע ומושגי יסוד בתורת המינהל הציבורי והבנת תהליכי קביעת המדיניות הציבורית. במהלך הקורס יידונו הסוגיות הבאות: התפתחות המחשבה המינהלית על פי הגישות והאסכולות השונות, יסודות ומאפיינים של האירגון הבירוקרטי, תהליכים ארגוניים, יחסי הגומלין שבין הפוליטיקה למינהל, מקומן של קבוצות האינטרס בעיצוב המדיניות, תהליכי קבלת החלטות, ביקורת המדינה ורפורמות מינהליות.

דרישות הקורס

- א. נוכחות חובה בהרצאות.
- ב. קריאת החומר הביבליוגרפי על פי הנחיות המרצה.
- ג. מבחן מסכם הכולל את כל חומר ההרצאות ואת החומר הביבליוגרפי. המבחן במתכונת רב ברירתי ("אמריקאי") ומשקלו 100% מהציון

נושאי הקורס

א. מהותם של ארגונים:

1. מבנים אירגוניים
 2. שאלת הריכוז והביזור באירגונים
 3. סמכות, עוצמה ומנהיגות
 4. תיאום, פיקוח וביקורת
- ב. תהליכים באירגון:**
1. תהליכי קבלת החלטות
 2. תקשורת, תיאום ובקרה
 3. תיכנון ותקצוב
 4. חידושים ושינויים באירגון
- ג. מהות המינהל: התפתחות המחשבה המינהלית, גישות ואסכולות**

1. המינהל הציבורי והמינהל הפרטי העיסקי
2. התפתחות המחשבה המינהלית: גישות ואסכולות
3. המודל הבירוקרטי
4. פוליטיקה ומינהל

ד. עיצוב המדיניות צבורית

1. תהליכי קביעת מדיניות
2. ביצוע מדיניות צבורית
3. התקצוב הציבורי וביקורת תקציב
4. תהליכי הפרטה במשק הציבורי
5. קבוצות אינטרס

רשימת קריאה

1. גזיאל חיים, מחשבה מינהלית בת זמננו, רמות, 1990, פרק שישי, עמ' 143-160, פרק שמיני, עמ' 229-205
שמור מדעי המדינה לפי גזי. מח, בחינוך ובמידענות 658.001 גזי. מח (129910)

2. גלוברזון אריה, גלוברזון שלמה, בקרה והערכה באירגונים, רמות, 1990, עמ' 95-105.
658.401 גלו. בק (130348)

3. דורון גדעון, להחליט ולבצע – פרקים במדיניות ציבורית, כיוונים, 1986, עמ' 163-187.
שמו מדעי המדינה לפי דור. לה. (47280)
4. דין וחשבון הוועדה הציבורית-מקצועית לבדיקה כוללת של שירות המדינה וגופים נתמכים מתקציב המדינה (דו"ח וועדת קוברסקי), כרך א', עמ' 5-12, 26-45, כרך ב', עמ' 77-96.
שמו מדעי המדינה לפי ישר. די. (112199)
5. דרוקר פיטר, ניהול הלכה למעשה, יחדיו, 1966, עמ' 307-330.
שמו מדעי המדינה לפי דרו. נה. (134441)
6. דרור יחזקאל, רום יוסף, שני משה, מחקר לשיפור תיפקודי הממשל בישראל: קביעת מדיניות ומינהל ציבורי, המכללה למינהל, 1984.
שמו מדעי המדינה לפי דרו. המ. (21152)
7. דרי דוד, שרון עמנואל, כלכלה ופוליטיקה בתקציב המדינה, המכון הישראלי לדמוקרטיה, 1994, ע' 15-38.
שמו מדעי המדינה לפי דרי. כל. (253231)
8. ישי, יעל, קבוצות אינטרס בישראל, ספרית אשכולות, עם עובד, האוניברסיטה העברית, 1987, פרק 7, 1.
שמו סוציולוגיה לפי ישי. קב. (66696)
9. כפיר, אהרן, ניהול אירגונים – הלכה למעשה, צ'ריקובר מוציאים לאור בע"מ, 1998, עמ' 91-125, 193-221.
שמו מדעי המדינה לפי כפי. נה. (379621)
10. כ"ץ יצחק, הפרטה בישראל ובעולם, פקר הוצאה לאור בע"מ, 1997, עמ' 47-70.
שמו מדעי המדינה לפי כץ. הפר. (367724)
11. כ"ץ דניאל, קאהן רוברט, "ארגונים וגישת המערכות", בתוך אלבוים-דרור רחל (עורכת), מדיניות ומנהל, מאגנס, 1987, עמ' 25-38.
שמו סוציולוגיה לפי מדי. ומ. (57420)
12. ליבאי דוד, "השפעת ביקורת המדינה על הממשל והמינהל הציבורי" אצל פרידברג אשר (עורך), ביקורת המדינה בישראל, אקדמון, 1999, עמ' 567-578.
שמו מדעי המדינה לפי בקר. המ. (447691)
13. מבקר המדינה, דו"ח שנתי 37, פרויקט הלבאי – תהליך קבלת החלטות, ירושלים, 1986, עמ' 1291-1323.
שמו מדעי המדינה לפי בקר. המ. (447691)
14. נחמיאס, ד., סנד, א., "משילות ומדיניות ציבורית" המדיניות הציבורית בישראל, המכון הישראלי לדמוקרטיה, ירושלים, 1999, עמ' 11-34.
שמו מדעי המדינה לפי מדי. הצ. (430369)
15. סבירסקי, ש., תקציב המדינה – מה עושים עם הכסף שלנו, מרכז אדוה, מפה הוצאה לאור, 2004, ע' 61-9.
שמו מדעי המדינה לפי סבי. תק. (1121051)
16. סופר, א., "מיפוי קבוצות אינטרס בתחום מדיניות המים בישראל" בתוך: רובין, ב., (עורך) שימוש יעיל במקורות מים מוגבלים, מרכז בס"א, בר אילן, 2001, עמ' 97-124.
E 333.91 שמו. יע. (515580)
17. סמואל יצחק, ארגונים – מאפיינים מבנים תהליכים, אוניי חיפה, 1990, עמ' 139-155.
שמו סוציולוגיה לפי סמו. אר., בחינוך ובמידענות 658 סמו. אר. (326364)
18. סמואל יצחק, המשחק הפוליטי – עוצמה והשפעה באירגונים, אוניי חיפה/זמורה ביתן, 2002, ע' 108-138, 164-194.
שמו מדעי המדינה לפי סמו. מש. (516044)
19. פולט פרקר מרי, המינהל הדינמי, נציבות שירות המדינה, 1964, עמ' 65-78.
שמו מדעי המדינה לפי פול. מנ. (148164)

20. פרידברג אשר, "מאפיינים הביקורת הציבורית בישראל", אצל פרידברג אשר (עורך), ביקורת המדינה בישראל, אקדמון, 1999, עמ' 88-102.
שמור מדעי המדינה לפי בקר.המ (447691)

21. קביעת מדיניות ציבורית וביצועה (סיכום מיום עיון), אוניברסיטת חיפה, 1997, עמ' 17-82.
תדפיס 9420 (570492)

22. Peters, B. Guy, The Future of Governing: Four Emerging Models, 1992 Lawrence Kansas: University Press of Kansas, ch.1 , pp. 1-20.
תדפיס 9459 (572093)

23. Rainey, Hal G., "Public Agencies and Private Firms", Administration and Society", Vol. 15, no. 2, 1983, pp. 207-242.
כתב עת בספריית מדעי החברה וגם תדפיס 5919 (390228)

24. Webber, M., "The Essentials of Bureaucratic Organizations: An Ideal Type Construction", in Merton et al. (eds.), Reader in Bureaucracy, N.Y.: The Free Press, 1952, pp. 18-27.
שמור מדעי המדינה לפי REA (261194)

25. Wildavsky, Aaron, B., The New Politics of the Budgetary Process, NY, Harper Collins.1992.
(239269) 353.0072 WIL

26. Wilson, W., "The Study of Administration", In : Shafritz, J.M. & A.C. Hyde, Classics of Public Administration, Fort Worth, et Harcourt Brace College 1992 , pp. 13-26
שמור מדעי המדינה לפי CLA (392610)